

Araştırma Makalesi / Research Article

GENEL KOLLUK KUVVETLERİ YAPILANMASINDA YENİ BİR KUVVET ÇARPANI: MÜŞTEREK/GENEL GÜVENLİK BAŞKANLIĞI

Ahmet GÜNEŞ*

ÖZ

Günümüzde emniyet ve asayiş hizmetlerinin yerine getirilmesinde günlük adi olaylar dışında organize suç örgütleri ve terör örgütleri yanında artık yabancı özel askeri şirketler, paralı askerler, dini ve etnik gruplar gibi birçok aktör de yürütülen faaliyetlerde dikkate alınmaktadır.

Bu örgütlerle yurtiçinde sürdürülen mücadelenin ana unsurlarını İçişleri Bakanlığı bağlı kuruluşları olan Jandarma, Emniyet ve Sahil Güvenlik Teşkilatları oluşturmaktadır.

Bu çalışmada 2016 yılında Jandarma ve Sahil Güvenlik Teşkilatlarının yönetsel bağıllığının İçişleri Bakanlığına devredilmesi ile birlikte teşkilatlanma açısından stratejik seviyede yeniliklere ihtiyaç olduğu ortaya koyulmaya çalışılmıştır.

Çalışma halihazırda ve görülebilecek tehditlere karşı mevcut teşkilatlanmanın yeterli olmadığını, bunun dışında ortak bir yapılanma gerekliliğini vurgulamaktadır.

Bu çalışmanın temel amacı, özellikle ülke içinde maruz kalınabilecek tehditler karşısında oluşabilecek sorunlara zamanında ve daha etkili bir şekilde nasıl müdahale edilebileceğini, özellikle asimetrik tehditlere karşı etkinliğin ve optimizasyonun nasıl artırılabilirliğini ortaya koyabilmeye çalışmak ve İçişleri Bakanlığında yapılması gerekli teşkilatlanmayı belirlemektir.

Anahtar Kelimeler: Genel/Müşterek Güvenlik Başkanlığı, Jandarma, Polis, Sahil Güvenlik, Ulusal Tehdit, İçişleri Bakanlığı.

*Jandarma Albay, Santiago İçişleri Müşaviri, drahmetgunes@outlook.com ORCID: 0000-0002-5725-2474

A NEW FORCE MULTIPLIER IN THE ORGANIZATION OF GENERAL LAW ENFORCEMENT: JOINT / GENERAL SECURITY PRESIDENCY

ABSTRACT

Many actors such as foreign private military companies, mercenaries, religious and ethnic groups as well as organized crime organizations and terrorist organizations are now taken into consideration in incidents apart from the usual ones during the fulfillment of the security and public order services.

The main elements of the struggle with these organizations are the Gendarmerie, Police and Coast Guard that are affiliated to the Ministry of Interior.

The present study tries to set forth the need for an organizational innovation at the strategic level after the administration of the Gendarmerie and the Coast Guard was handed over to the Ministry of Interior in 2016.

The study emphasizes both the insufficiency of the current organizational structure against the existing and visible threats, and the necessity of a joint structure.

The main purpose of this study is to suggest an idea to address the problems incurring especially from domestic threats in a timely and more effective manner, to enhance the efficiency and optimization against asymmetrical threats and to determine the necessary organizational structure of the Ministry of Interior.

Keywords: *General / Joint Security Presidency, Gendarmerie, Police, Coast Guard, National Threat, Ministry of Interior.*

GİRİŞ

Günümüzde savaşlar artık devletlerin düzenli ordularıyla icra edilmekten çıkmış, tarafların arasına, küresel güçlerin olduğu ittifaklar, özel askeri şirketler, paralı askerler, gönüllüler, dini ve etnik gruplar ve terör örgütlerinin de dahil olduğu bir şekle dönüşmüştür.

Artık savaş ve barış dönemleri ile birlikte sivil ve askerler arasında bulunan belirgin farkın ortadan kalktığı, siber saldırıları kapsayan, verilen mücadelelerin belirli bir sınırının olmadığı, asimetrik mücadele özelliklerini içinde barındıran askeri, yarı-askeri, hatta sivil olarak uzun dönemli, daha düşük yoğunluklu terör çatışmalarını ve psikolojik savaşı içeren medyanın ve milli güç unsurlarının kullanıldığı Dördüncü Nesil Savaş dönemi içinde bulunmaktadır.¹

İki ülke arasında yürütülen bir savaş yerine kısıtlı miktarda askeri gücün belirli bir bölgede kullanıldığı çatışmalar olarak belirtilmesi yanında belli bir coğrafya, sınır, kural ve şartların olmadığı, güçsüz olan tarafın güçlü olan tarafa zayıf yönlerinden yararlanarak, beklenmeyen silah, teknoloji, taktik ve stratejileri kullanarak kendisine üstünlük sağladığı Asimetrik Savaşlar yaşanmaktadır.

Klasik savaşlardaki maliyet ve zararların büyüklüğü asimetrik savaş yöntemlerinin gelişmesine sebep olmakta ve genellikle iç savaşın yaygın olduğu devletlerde kullanılmaktadır.

Devletlerin, özellikle küresel ve bölgesel güçlerin kendi adına savaşan örgütlere veya devletlere doğrudan veya dolaylı destek vererek, çıkar ve nüfuzlarını genişletmek için birbirine doğrudan saldırmak yerine müttefik olduğu hedef ülkelerdeki yapılarla, yandaşları olan üçüncü bir tarafın vasıtasıyla birbirlerinin toprakları üzerinde yürüttüğü bir savaş şekli olan Vesayet Savaşları da asimetrik mücadelelerle yürütülmektedir.

¹ GÜNEŞ Ahmet, Asimetrik Vesayet Savaşlarında Jandarmanın Rolü: 725-744, Miras ve Değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Jandarma, Ed: Prof.Dr. İ.Hakkı Demircioğlu, Doç.Dr Ahmet Özcan, Doç.Dr Yücel Yiğit, Berikan Yayınevi, Ankara, 2018

Barışın yerini savaş aldıktan sonra ülkelerin bununla ilgili hazırlık dereceleri bir beka sorunu olarak kendini göstermektedir.

Ülkelerin silahlı ve güvenlik kuvvetleri, hazırlıklarını genelde önceki savaş ve çatışma tecrübeleri doğrultusunda yaparken kazanan taraf farklı doktrin, metodoloji, eğitim, teknoloji, araç, gereç, silah ve yaklaşımlara sahip olan taraf olmaktadır. Bu husus ise farklı bir bakış açısı taşımayı, yeni bir vizyonu gerektirmektedir. İşin zor olan kısmı da karar vericilerin bu yeni vizyonu ortaya koyabilmelerinde ve uygulamaya geçirebilmelerinde bulunmaktadır.

1. AMAÇ, YÖNTEM VE KAPSAM

Bu çalışmanın temel amacı; özellikle ülke içinde maruz kalınabilecek tehditler karşısında oluşabilecek sorunlara zamanında ve daha etkili bir şekilde nasıl müdahale edilebileceğini, özellikle asimetrik tehditlere karşı etkinliği ve optimizasyonun nasıl artırılabilirliğini ortaya koyabilmeye çalışmaktır.

Bu amacı sağlamak için; ilk bölümde tehditlerin yapısal değişimi, ikinci bölümde ise tehditlere karşı Genel Kolluk Teşkilatlarının yaklaşımları incelenecek ve Öneriler sunulurken sonuca ulaşılabilecektir.

Çalışmada araştırma yöntemi olarak doküman incelemesi, literatür taraması ve tecrübe aktarımı kullanılmıştır.

Günümüzde ülke içinde oluşan tehditlere karşı kara, deniz ve hava kuvvetlerinin kullanılabilirliği gerekmişse de bu çalışmada asimetrik tehditler kapsamında İçişleri Bakanlığının yaklaşımı ele alınacaktır.

2. TEHDİTLERİN YAPISAL DEĞİŞİMİ

Dünyanın birçok yerinde düşman ordusunun işgal veya kuşatılması giderek terk edilmekte bunun yerine hukukun tanınmadığı, cephesiz, kuralsız, belirsiz, savaş olgusunun geleneksel sınırları dışında çoğunlukla asimetrik olarak nitelendirilebilecek tehditler devam ettirilmektedir. Savaşın tarafları üniformasız ve düzensiz olarak mücadele yapan sivil görünümlü olabilirken, hedefler de başka siviller olabilmektedir. Terörist gruplar kitle imha silahlarını kullanma fırsatı ararken, düzenli ordular ise bölgesel nitelikte savaşlarda karşılıklı konvansiyonel bir cephe yerine asimetrik mücadelelerle karşılaşmaktadırlar. Asimetrik mücadelelerde, devletler zayıflamakta, halk savaşın ağırlık merkezi haline gelirken cephe ve cephe gerisi, muharip ve muharip olmayan gibi kavramlar da geçerliliğini yitirmektedir.

İnsan merkezli bir savaş hukuku ihtiyacı belirginleşirken ordular yapılanmalarını gözden geçirmektedir. Bu yapılanma hem kolluk görevini hem de insan haklarına riayet ederek kuvvet kullanımını içerecek yeteneğe sahip olmayı da gerekli kılmaktadır. Bu mücadelenin tarafları arasında ise özel askeri şirketler, paralı askerler, gönüllüler, sivil toplum kuruluşları, dini ve etnik gruplar, uluslararası örgütler gibi çeşitli küresel aktörler yer almaktadır.

Buna karşı özellikle ülkemizde emniyet ve asayişten sorumlu genel kolluk kuvvetlerimiz kendi teşkilat yapılanmalarını geliştirerek mücadelenin demokratik ana unsurları haline gelmiştir. Giderek karmaşıklaşan asimetrik savaş olgusu ile ilgili birkaç hususu bahsetmeden geçmemek gerekir.

2.1. Müşterek Harekât

Savaşlar artık hem asimetrik hem de barış, kriz ve savaş dönemlerinin iç içe geçtiği kara, deniz ve hava gücünün birlikte kullanıldığı müşterek çatışmaların bir karışımı olarak görülmekte, Kara, Deniz, Hava ve Özel Kuvvetlerin uyum içinde hareket ettiği uzay alanının da kullanıldığı müşterek harekât öne çıkmaktadır.

2.2. Siber güvenlik

Varlıkları ve işlevleri kamu güvenliği ve toplum açısından önem arz eden ve hasara uğramaları veya işlevlerinde aksamalar olması durumunda büyük oranda zararların meydana gelebileceği fiziksel veya sanal sistem ve yapılar, kritik altyapılar olarak tanımlanmaktadır. Bunlara barajlar ve sulama sistemleri, elektrik üretme ve dağıtım ve ulusal enerji sistemleri, petrol ve gaz sistemleri, ulaşım ve telekomünikasyon sistemleri, e-devlet uygulamaları, sanayi ve teknoloji sınırlarını içeren sistemler, stratejik sanayi tesislerinin işletim sistemleri, ulusal finans sistemleri, ulusal savunma sistemleri, internet sistemleri vb. örnek olarak verilebilir ve bu sayılanlar milli güvenlik açısından da önem taşırlar.

Günümüzde kritik altyapılara siber ortamdan gelebilecek tehditlerin milyonlarca insanın faydalandığı sistemleri ve dolayısıyla insan hayatını risk altına sokmaya başlamasıyla siber güvenlik göz ardı edilemez bir kaygı halini almıştır. Siber güvenlik alanında bilgi hırsızlığı ve casusluk faaliyetleri yanında dezenformasyon ve propaganda dolayısıyla verilebilecek zararlar da söz konusu olabilmektedir.

2.3. Meskûn Mahallerde Çatışma

Günümüzde şehirler, meskûn mahal olarak mücadele sahasının bir parçası haline gelerek gerek askeri birlikler gerekse kolluk kuvvetleri için meskûn mahallerde çatışma kaçınılmaz olmaktadır. Gücsüz olan taraf üstünlük sağlamak için karşı tarafın üstün ateş gücü ve hareket kabiliyetini etkisiz kılmaya yönelmekte, asimetrik etki yaratmak tercih edilmekte, asimetrik etkiyi en kolay şekilde sağlamak için de çatışma meskûn mahallerde karşılanmakta, harekât meskûn mahal bölgesine yönlendirilmektedir.

Klasik birliklerin bu çatışma şekline karşı başarılı olmadıkları gözlenmiş ve bu tür bir tehditle mücadele edebilmek bu çatışma şekline yönelik yeniden teşkil, teçhiz ve eğitim gerekmiştir. Meskûn mahal çatışmaları için istihbarat, hava desteği, teknoloji, karma sınıf harekâtı, müşterek hareket faktörleri önemli hususlar olarak görülmektedir.

Meskûn mahal çatışmalarında belirli bir bölgeye tecrit uygulanarak yerel kolluk kuvvetleri ve konvansiyonel birliklerden faydalanılarak, ağır silahlar sadece belirli mukavemet noktaları için kullanılmakta, binalarda arama ve temizleme harekâtı, bina veya rehine kurtarma operasyonu gibi hedef seçme ve çatışma, bu konuda yetişmiş özel birlikler tarafından uygulanmaktadır.

2.4. Terörizm

Teröristlerin kitle imha silahlarıyla küçük çaplı saldırılar gerçekleştirmesi mümkün görülebilirken, ilerleyen teknolojiyle beraber teröristler tarafından kimyasal, biyolojik ya da nükleer silahlara sahip olarak, bu silahların yüz binlerce kişinin ölümüne neden olabilecek saldırılarda kullanılmasından endişe de duyulabilmektedir.

Terörün günümüzde kitlesel savaşların yerini aldığı ve büyük güçlerin amaçlarını gerçekleştirmek için terörizme dolaylı olarak katkı yapabileceği düşünüldüğünde, terörizmin sadece gücsüzün silahı olmadığı, küresel güçlerin nüfuz alanlarını arttırmak amacıyla direkt veya dolaylı olarak, terör örgütlerine maddi ve lojistik yardım sağlamaları da bir tür terörizm stratejisi yürütüldüğü anlamını çağrıştırmaktadır.

Savaş, bir taraf ordusuyla yürütürken diğerinde ordunun olmaması ve bunun yanı sıra orduya sahip olan tarafın uluslararası hukukun genel kural ve ilkelerine bağlı olma zorunluluğu mevcutken diğer tarafın hiçbir kural veya ilkeye

bağlı olmaması kimliği olmayan düşman kavramını ortaya çıkarmıştır. Belli kurallara bağlı olmayan tarafın kuralsızlıklarla güçlü duruma geldiği, eylemlerinde sınırsızlık ve belirsizlik olduğu görülürken, ortada savaş ilan edilebilecek somut bir muhatap bile bulunamaz hale gelinmiştir. Hatta bu terör gruplarında daha önceleri sahip olunan ideolojik amaçlar ve motivasyonlar zamanla yıpranarak yerel kaynakları ele geçirmek isteyen, kâr ve kazanç peşindeki grup çatışmalarına dönüşebilmiştir.

3. ÜLKE GÜVENLİĞİNDE İÇİŞLERİ BAKANLIĞININ GÖREV VE SORUMLULUĞU

Günümüz savaş ortamında beliren ve şekil değiştiren tehditlere karşı daha etkin mücadele için silahlı kuvvetler ve güvenlik kuvvetleri yapısal reformlara yönelmektedir. Bu yapılanmada hem kolluk görevi hem de insan haklarına riayet ederek kuvvet kullanımını içerecek yeteneğe sahip olmak da önem taşımaktadır.

Demokrasi ile yönetilen ülkelerde meydana gelen olaylarda mümkün olduğunca halkın karşısına asker çıkarılmamakta, önemli silahlı olaylarda öncelikle Emniyet teşkilatlarının özel birlikleri kullanılmaktadır. Silahlı olayların genişlemesi, tehdit boyutunun artması durumunda ise varsa önce Jandarma birlikleri kullanılmakta son çare olarak askeri birlikler devreye girmektedir. O halde Türkiye’de asimetrik savaş tehdidi karşısında İçişleri Bakanlığının ülke güvenliğindeki rolü nedir? Sorusunun cevabını özellikle Temmuz 2016’dan itibaren Jandarma ve Sahil Güvenlik teşkilatlarının İçişleri Bakanlığına bağlanması ile birlikte oluşan farklılıkları gözönüne alarak aramak mantıklı olacaktır.

Ülkemiz Jandarma teşkilatı gibi asker ve sivil bakışı kapsayan yapıya sahip bir teşkilatın mevcudiyeti ile güvenlik ihtiyacını karşılarken, kaynak tasarrufunu da etkin olarak sağlamaya devam etmektedir. Jandarmanın kolluk görevlerini yürütürken askeri yapı şeklinde teşkilatlanması, jandarma personeline verilen özel eğitimle zor şartlar altında görev yapabilme yeteneğinin kazandırılmış olması, iç güvenlik harekâtı gibi zor ve geniş kapsamlı harekâtlar yaparken jandarmanın görevlerini engelleyebilecek koşullarla daha güçlü mücadele edebilmesine olanak tanımaktadır.

Jandarma, kolluk görevlerine ek olarak emniyet teşkilatına nazaran daha ağır silah, araç, gereç, teçhizata ve askeri şekilde bir yapılanmaya sahip olması ile barış zamanı şiddetli tehditlere karşı koyabilirken, savaş zamanında da savaşa yönelik görevler üstlenerek TSK’ne verdiği destek ile de çok yönlü görev yapabilmeye hazır durumdadır.

Emniyet Genel Müdürlüğü teşkilatı yurt çapında her alanda uzman olan ve harekât yapabilme kapasitesine sahip birimlerinin varlığı (Kom, Tem, Narkotik, Trafik, Çevik Kuvvet, Özel Harekât vb.) ile görevini sürdürür durumdadır. Özellikle toplumsal olaylara müdahale alanında uzmanlaşmış olması ve yurt çapında istihbarat faaliyeti yürütebilme imkân ve kabiliyeti ile ülke güvenliğinde önemli rol oynamaktadır.

Sahil Güvenlik Teşkilatı ise 2692 Sayılı Kanununun 1. Maddesinde belirtilen alanlarda başta göçmen kaçakçılığı ile mücadele olmak üzere deniz yoluyla gelebilecek her türlü tehditlere karşı hazır durumdadır.

Temmuz 2013 ayında, Terörle Mücadele edilen bazı illerde uzun yıllar Kara Kuvvetleri Komutanlığı sorumluluğunda yürütülen teröristle mücadele faaliyetlerinin Jandarma Genel Komutanlığı sorumluluğuna devredilmesi ve Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununda Silahlı Kuvvetlerin vazifesinde yapılan değişikliklerle birlikte; gerek o dönemde yürürlükte olan 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun gerekse 3201 sayılı Emniyet Teşkilat Kanunundan kaynaklanan, özellikle yurdun iç güvenliğinin ve asayişinin sağlanması konusunda İçişleri Bakanlığının sorumluluğunun da arttığı görülmüştür.

Bu kapsamda belirtilen gelişmeler doğrultusunda İçişleri Bakanlığı merkez teşkilinde 2013 yılından itibaren aslında operasyonel bir boyuta geçildiği anlaşılmaktadır.

Terörle mücadelede operasyonel faaliyetler açısından iç güvenliğin sağlanmasında görevli kuvvet ve kolluk birimlerinin koordinesini yerine getiren Genelkurmay Başkanlığının görevini devralan İçişleri Bakanlığı açısından bu operasyonel boyutun Bakanlık bünyesinde yerine getirilemediği bu hususun koordinesinin Jandarma Genel Komutanlığı tarafından devam ettirildiği anlaşılmaktadır.

Güvenlik konusunda koordine yürütmek oldukça meşakkatli ve sorumluluk gerektirmektedir. Güvenlik boyutunda İçişleri Bakanlığı tarafından duyulan ilk ihtiyaçlardan birinin de koordinasyonun sağlanması olduğu görülmüş olup bunun için kolluk kuvvetleri açısından Harekât Merkezi veya Koordinasyon Merkezi olarak teşkil edilen yapının Aralık 2016 ayında Bakanlık boyutunda genişletilmiş üst merkezi olarak Güvenlik ve Acil Durumlar Koordinasyon Merkezi oluşturulmuştur.²

² <http://www.gamer.gov.tr>, 20.3.2018

Bu merkezler, Türk Silahlı Kuvvetleri ve kolluk kuvvetleri açısından genel koordineyi sağlamakta olup asimetrik mücadelenin fiili yürütülmesinde gerekli olan, özellikle istihbarat, güvenlik ve kolluk alanında uzman olan personel tarafından yerine getirilen Kolluk İstihbarat Değerlendirmesi, Müşterek Harekât-Operasyon Planlama ve Yönetimini kapsamamaktadır.

Devlet güvenlik istihbaratının ortak bir havuzda birleştirilmesi konusunda Ağustos 2017 tarihinde Millî İstihbarat Koordinasyon Kurulu kurulmuş ve Millî İstihbarat Teşkilâtı tarafından Müşterek İstihbarat Koordinasyon Merkezi oluşturulmuştur.³

10 Temmuz 2018 tarih ve 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile İçişleri Bakanlığı görev ve yetkileri de yeniden düzenlenmiştir.

İçişleri Bakanlığı açısından İstihbarat Değerlendirmesi, Harekât-Operasyon Planlaması ve Harekât-Operasyon Yönetiminin her bir kolluk kuvvetinin kendi bünyesinde yapılan faaliyetlerle sağlandığı anlaşılmaktadır.

Herhangi bir ilde emniyet ve asayişin sağlanması için gerekli olan planların ülke geneli açısından da ele alınmasının gerekliliği önem taşımaktadır. Ülke Savunma Planı olarak nitelendirilen ve her ülkenin genelde Savunma Bakanlığı/ Genelkurmay Başkanlığınca ele alınan planlar dışında İçişleri Bakanlığı tarafından ele alınıp üzerinde çalışılması gereken ülkeye ait bir Genel Asayiş/Güvenlik Planı olarak adlandırılabilir yeni bir plan çeşidine ihtiyaç bulunduğunu belirtmek gerekmektedir.

Günümüzde dördüncü nesil olarak belirtilen ve asimetrik olarak yürütülen savaş şartlarında ülkenin işgaline karşı Savunma Bakanlığının sorumluluğu yanında Savunma Bakanlığı ile birlikte İçişleri Bakanlığının da sorumluluğu bulunmaktadır. Hatta Cumhurbaşkanlığı 1 Sayılı Kararnamesinde; “Bakanlığa bağlı iç güvenlik kuruluşlarını idare etmek suretiyle ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğünü, yurdun iç güvenliğini ve asayişini, kamu düzenini korumak, sınır, kıyı ve karasularımızın muhafaza ve emniyetini sağlamak” görevinin doğrudan İçişleri Bakanlığına verildiği görülmektedir.

Anayasamızın 3’üncü maddesinde de belirtilen “ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğü” ilkesi; devletin, ülkeyi oluşturan toprakları terk etme, devretme ve ayrılma hakları olmamasını, ülkenin kendi içinde parçalanamamasını

³ 2937 sayılı Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Millî İstihbarat Teşkilâtı Kanunu, Madde 5

içerdiği gibi başka bir devletin ülkesi haline gelmesini, işgal edilmesini, iltihak edilmesine imkân vermemeyi de kapsamaktadır.

Bu açıdan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı kararnamesinde İçişleri Bakanlığına yasal bağlamda ülkenin işgale uğramaması açısından görev verildiğini söylemek mümkündür.

İçişleri Bakanlığına bağlı her üç genel kolluk kuvvetinin malzeme kadrosunda bulunan ağır silahlı ve silahsız hava gücü, deniz gücü ve kara gücü ile gerek savaş gerekse barış halindeyken ülke içinde oluşabilecek kargaşaya müdahale edebilecek yeterliliğe sahip olup bunların tek bir yerden komuta, kontrol ve koordinasyonu ise henüz mevcut değildir. Ülkemizin geçmişte yaşadığı şüphe ortamları, kurumların birbirine duymuş olabileceği güven sorunu bu birlikteliğin sağlanmasına engel teşkil edebilecek hususlar olmaktan çoktan uzaklaşmıştır.

Kolluk kuvvetlerinin haberleşme sistemlerinin ve kullanılan araç gereçlerinin farklılık göstermesi, sadece İçişleri Bakanlığında değil diğer bütün kurumlarda da toplu bir güce dönüşmenin önündeki bariyerlere birer örnektir. Bunun yanında ülke içinde bütün kurum ve kuruluşların ortak haberleşme sistemini sağlayabilecek mevcut sistemlerin bulunduğu gerçeği de gerekli donanımına sahip olduğumuza bir örnektir. Gerekli olan husus ise ülke içinde güvenlik yapılanması açısından sorumlu seviyede ortak sevk, idare ve koordinasyonu sağlayacak yapı eksikliğidir.

İçişleri Bakanlığı yurtdışı teşkilatının komuta, kontrol ve koordinasyonu için ortak bir yapı ihtiyacının olduğu da aşıkardır. Mevcut bakanlık yapılanmasının içinde oluşturulacak birimlerin bu ihtiyacı karşılayıp karşılayamayacağı hususu halihazırda büyükelçiliklerimizde faaliyet gösteren askeri ataşeliklerimizin yapılanması ile diğer müşavirliklerimizin yapılanmasından alınan verimin karşılaştırılmasıyla ortaya konulabilecektir.

Ülkenin içinde verilebilecek bir savunma mücadelesinde önceden hazırlanan iç savunma planının oluşturulmasında İçişleri Bakanlığına da özellikle Cumhurbaşkanlığı kararnamesinde verilen görevler çerçevesinde sorumluluk düşmektedir. Genel kolluk teşkilatlarının kendi kanunlarında mevcut duruma göre seferberlik ve savaş halinde ilgili kuvvetlerin emrine girmesi hususunun; bağlılık yapısı değişen Genelkurmay Başkanlığı ve kuvvet komutanlıkları ile birlikte asıl yetkili duruma gelen Milli Savunma Bakanlığı yanında İçişleri Bakanlığının da buna uygun konsept oluşturabilmesi ve bağlı kuruluşlarından hangilerinin, hangi

birimleri ile hangi şartlarda hangi kuvvet komutanlıkları ile ortak çalışacağına Savunma Bakanlığı ile koordine edilerek belirlenmesi ve yukarıda belirtilen diğer hususların da yerine getirilebilmesi için İçişleri Bakanlığı teşkilat yapılanmasında yenilik ihtiyacı olduğunu değerlendirmek mümkündür.

Hatta ülkemiz açısından sık tekrarladığımız güvenlik kavramına dahil edilecek kurumların genişletilmesinin mümkün olabileceği, İçişleri Bakanlığı açısından teşkilat yapısında bulunan Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) ve Göç İdaresi Genel Müdürlüğü faaliyetlerini de dahil etmenin yerinde olacağını söylemek mümkündür.

Bu bilgiler ışığında genel kolluk teşkilatlarının koordinasyon, bilgi sistemleri, araç, gereç, silah, melbusat, teçhizat, personel, eğitim vb. birçok hususta yeknesaklığın henüz sağlanamadığı, bunun için İçişleri Bakanlığının teşkilat yapılanmasında bu faaliyetlerin yürütülebileceği bir yapının bulunmadığı görülmektedir. Bu yapıya yönelik alternatifler düşünülürken benzer yapılanmalardan örnek almak mümkün görülmektedir. Bu kapsamda Genelkurmay Başkanlığımız bir örnek teşkil edebilmektedir. Bazı ülkelerde bulunan Kuvvetlerin Müşterek harekât kabiliyetleri için oluşturulan genel başkanlıklar Genelkurmay Başkanlıkları olarak yapılandırılmışken bazı ülkelerde de Müşterek Kurmay Başkanlığı olarak yapılandırıldığı görülmektedir. Gerek Genelkurmay gerekse Müşterek Kurmay Başkanlıkları şeklinde yapılandırılmış olan teşkilatların ana görevinin emir-komuta ve koordinasyon birliğinin sağlanması olduğu görülmektedir.

Bu kapsamda İçişleri Bakanlığı bünyesinde Genel veya Müşterek Güvenlik Başkanlığı yapılanmasının üç büyük genel kolluk teşkilatının idare, sevk ve koordinasyonunun ne derece gerekli olduğu hususu özellikle Bakanlık bünyesinde oluşturulacak bu yapının sağlayacağı fayda mahzur analizini ele almanın gerekliliği, bu düşüncenin gelişimi açısından önem taşımaktadır. Mevcut durum itibarıyla halen her kolluk teşkilatının kendi faaliyetlerini yürütürken farklı Bakan Yardımcılıkları ile koordine edilmiş olmaları bile birlikteliğin sağlanması açısından fayda mahzur analizini gerekli kılmaktadır.

Şili gibi bazı ülkelerde iç cephenin asıl cephe olduğu anlayışından kaynaklı olarak İçişleri Bakanının yasal olarak Başkan Vekili olduğu görülmekle İçişleri Bakanlığına verilen önem hemen hissedilebilmektedir.

4. ÖNERİLER VE SONUÇ

Ortadoğu olarak adlandırılan coğrafyada büyük güçlerin planladığı hedeflere ulaşmak için yeni tür savaşların sürdürüldüğü, bölgeye yakınlığının avantaj ve dezavantajlarını taşıyan Türkiye'nin de bu savaşın içerisinde bir şekilde yer aldığı görülmektedir. Bu doğrultuda ülke güvenliğinin sağlanmasında rol oynayan unsurların ortak sevk, idare ve koordinasyonunun önemli olduğu buna bağlı olarak değişikliklere ihtiyaç duyulduğu değerlendirilmektedir.

Günümüz savaşlarında düşmanın gerisine, derinliğine odaklanıldığı görülmektedir. TSK'nin ülkemizin yakın çevresinde asli görevini icra ettiği ve görevine yönelik icra edebileceği faaliyetler düşünüldüğünde, halen kolluk kuvvetlerinin kendi görev alanında yürüttüğü ve zaman zaman TSK tarafından desteklenen iç güvenlik harekâtının tamamının kolluk kuvvetleri tarafından sürdürebilecek genel koordinasyonu sağlanmış bir yapılanmaya geçilmesiyle birlikte TSK'nin kendi asli görevlerini yerine getirebilmeleri açısından özellikle savaş zamanında yurtiçinde ihtiyaç duyacağı destek de arttırılmış olacaktır.

Özellikle başta terörle mücadele faaliyeti kapsamında olmak üzere ülke içi bölge savunma ve genel emniyet asayiş planları, uygulama, sevk ve yönetiminde İçişler Bakanlığı için gerekli olan Müşterek Kolluk İstihbarat Değerlendirmesi, Müşterek Kara-Hava-Deniz Harekât (Operasyon) Planlaması ve Müşterek Kara-Hava-Deniz Harekât (Operasyon) Yönetimi ve hava harekâtı açısından kolluk kuvvetlerine ait İHA, SİHA hava desteği ve uçar birlik harekâtı yapabilen mevcut hava birliklerinin de müşterek hava planlama ve yönetimi hususlarında gerekli teşkilleri bünyesinde taşıyan hatta Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) ve Göç İdaresi Genel Müdürlüğü teşkilatlarını da kapsayabilecek Genel veya Müşterek Güvenlik Başkanlığı olarak isimlendirilen, genel kolluk kuvvetlerinin üst çatısı olan ve Başkanının doğrudan İçişleri Bakanına bağlı ve sorumlu olduğu bir yapı oluşturulması gerekliliği değerlendirmeye muhtaçtır.

İçişleri Bakanlığı sorumluluğunda yürütülen birçok müşterek faaliyette olayların gidişatıyla ilgili verilecek kararlardan doğacak sorumluluğun belli esaslara bağlanması ile Genel/Müşterek Güvenlik Başkanlığı gibi bir yapı altında asgari C4ISR faktörlerini (Komuta, Kontrol, İletişim, Bilgisayar, İstihbarat, Gözetleme ve Keşif) kapsayacak şekilde oluşturulacak yapının kolluk kuvvetleri arası işbirliği ahenginin ve güvenlik faaliyetlerinin yerine getirilmesinde etkinliğin ve yeknesaklığın sağlanmasına katkıda bulunacağı şüphesizdir.

Önümüzdeki süreçte ülke içi ve ülke dışında yukarıda bahsedilen kolluk kuvvetlerinin ortak hareket edebilme kabiliyetinin arttırılmasının sağlanmasına yönelik oluşturulacak yapının başta terör örgütlerine karşı mücadelede olmak üzere ülke içi savunma ve emniyetinde kullanılması, etkinliğin sağlanmasında ülkemiz için önemli bir kuvvet çarpanı olarak ortaya çıkabileceği aşıkardır.

KAYNAKÇA

ÇAMAN Efe, Kitleleşen Şiddete – Savaşa Bir Eleştiri Denemesi: Savaşın Teorik Konsepti ve Devlet Tekelinden Çıkan Çatışma Davranışı, Barış araştırmaları ve Çatışma Çözümleri Dergisi <http://cicr.org.tr/dergi/index.php/bacad>, Cilt.1, No.1, 2013

ERTÜRK Türker, Dördüncü Nesil Savaş, 06 Aralık 2013, www.aydinlikgazete.com/yazarlar/117-tuerker-ertuerk/29710-turker-erturk-dorduncu-nesil-savas.html, 05.03.2014

GÜNEŞ Ahmet, Asimetrik Vesayet Savaşlarında Jandarmanın Rolü: 725-744, Miras ve Değişim: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Jandarma, Ed: Prof.Dr. İ.Hakkı Demircioğlu, Doç.Dr Ahmet Özcan, Doç.Dr Yücel Yiğit, Berikan Yayınevi, Ankara, 2018

GÜRCAN Metin, Bir Önceki Savaş İçin Hazırlanmak: Değişen Küresel Güvenlik Ortamının Geleneksel Savaş Olgusuna Etkisi, Bilge Strateji Cilt 3, Sayı 5, Güz 2011, İstanbul

KARAOSMANOĞLU Ali L., “Yirmi birinci Yüzyılda Savaşı Tartışmak: Clausewitz Yeniden”, Uluslararası İlişkiler Dergisi, Cilt 8, Sayı 29 (Bahar 2011)

OYAN Ekin, Kapitalizm Ve ABD “Politikaları” Bağlamında “Terörizme Karşı Savaş” Stratejisi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı Doktora Tezi, Ankara, 2007

ÖZGÜL Ezgi, Yeni Savaş Stratejileri Ve Asimetrik Savaş Yüksek Lisans Tezi, Eylül 2005, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı Siyaset Bilimi Bilim Dalı

ÖZKIŞLALI Gizem, Küreselleşme, İnternet Ve Terörizmin Değişen Yüzü; Siber Terörizm, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2008

PEKCAN Ercan, Soğuk Savaş Sonrası Değişen Güvenlik Kavramı Çerçevesinde Terörizm Ve NATO, Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Trabzon, 2007

SANDIKLI Atilla Prof. Dr., Vekâlet savaşları: Ortadoğu ve Türkiye, <http://www.bilgesam.org/incele/2293/-vek%C3%A2let-savaslar-i--ortadoğu-ve-türkiye/#.Wo1eHYPFKUK>

UŞAKLI Ali Bülent, Savaşın Dönüşümünde Teknolojik Gelişmelerin Etkisi, Atılım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2007

YILMAZ Kubilay, <http://www.ulusam.com/2041-2/>, Vekalet Savaşı-1 (Kavramsal Olarak)

YILMAZ Sait Yrd.Doç.Dr., Modern Savaş Ve Savunma Reformu, [http://usam.aydin.edu.tr/MODERN_SAVASVESAVUNMAREFORMU\(3a4b\).pdf](http://usam.aydin.edu.tr/MODERN_SAVASVESAVUNMAREFORMU(3a4b).pdf), 05 04 2014

ZABCI Filiz Çulha Yrd. Doç. Dr., Yeni Savaşların Gizli Yüzü: Özel Askeri Şirketler, mülkiye dergisi, Cilt: 28, Sayı: 243, 2004

İNTERNET KAYNAKLARI

Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi: Sayısı 1, 05.12.2018

<https://diplomatikstrateji.com/terorizm-ve-guvenlik/dunyanin-yeni-sistematiği-istihbarat-savasları/>

<http://www.gamer.gov.tr>, 20.3.2018

<http://www.haberturk.com/nato-deasin-nukleer-silah-uretmesinden-kaygi-duyduğunu-duyurdu-1859280>, 02.03.2018

<http://www.mynet.com/haber/guncel/mit-ve-istihbaratta-yeni-donem-772025-1>, 20.3.2018

<https://www.sabah.com.tr/aktuel/2013/07/04/terorle-mucadele-aciklasi>, 20.3.2018

<https://www.tech-worm.com/proxy-savasi-nedir/>